

UKA 2015/17
30. september 2015
Aqqaluaq B. Egede

Forslag til: Inatsisartutlov nr. x af xx. xx 2015 om ioniserende stråling og stråle-beskyttelse.

(Naalackersuisoq for Sundhed og Nordisk Samarbejde)

Inuit Ataqatigiit er imod at Grønland bliver et land, hvor der produceres materialer med sundhedsskadelig stråling. Vi er imod uranudvinding, selvom regeringskoalitionen påstår at der ikke er tale om uranudvinding, men om udvinding af sjældne jordarters metaller. Det er ikke sandt! Det drejer sig om uran og det drejer sig om at koalitionen har som mål, at der skal produceres mineraler med sundhedsskadelig stråling.

Endnu engang er man i gang med at føre os bag lyset. Da 0-tolerancen blev ophævet sagde partiet Siumut at, hvis det blev aktuelt at udvinde uran og der var sundhedsskadelig stråling involveret, så ville man afholde en folkeafstemning. Vi kan nu bevidne at det var at holde os for nar. Dette forslag vil bane vejen for at der produceres radioaktive materialer i Grønland.

På grundlag af dette forslag, vil det Grønland vi kender som et rent land og som vi høster mange levende ressourcer fra, blive til et land, hvor der er tilladt at smide radioaktivt affald. Uanset om en uranmine ikke længere er i drift, som vil vi som befolkning have som opgave at kontrollere den sundhedsskadelige stråling i mange, mange år frem. Det er en meget stor opgave, og Naalackersuisut er i gang med at pålægge os en vedligeholdelsesopgave, som vil vare i tusinder af år.

Naalackersuisut bruger helt uacceptable metoder, således har der ikke på noget tidspunkt været mulighed for at blive hørt om uranspørgsmålet, i et samfund som ellers kan være meget uenige om sagen - end ikke de mulige negative økonomiske konsekvenser, mulige gode indtjeningsmuligheder for arbejderne og mange andre aspekter er ikke blevet afdækket af Naalackersuisut.

Inuit Ataqatigiit får til tider stor modstand pga. vores standpunkter i uranspørgsmålet. Men det er heller ikke nogen hemmelighed, at der er mange støtter os fordi de er modstandere af uranudvinding. Man forsøger her at bagatellisere risikoen for en meget alvorlig forurening af miljøet, uden nogen form for politisk argumentation.

Med nærværende forslag, bliver vi som medlemmer af Inatsisartut bedt om at påtage os et ansvar, som vil følge os resten af vores liv. En vedtagelse af forslaget om at stille vort land til rådighed for produktion af strålingsfarlige materialer, er det samme som at sige ja til risikoen for en meget omfattende miljøforurening.

Jeg vil personligt sige til dig som medlem af Inatsisartut, at du ved at trykke på ja-knappen vil påtage dig et ansvar for produktion af strålingsfarlige materialer i umiddelbar nærhed af beboede områder, du vil påtage dig et ansvar for dine medmenneskers sundhed, deres miljø og deres mulighed for at bruge jorden og luften - et ansvar du aldrig vil kunne flygte fra. Det er helt utroligt, hvor ligegyldigt man forholder sig til børn, unge og gamles liv og vilkår.

Så vil nogen med sikkerhed sige, at mine ord bliver sagt for at skræmme folk, for at så tvivl og at de ikke er til at stole på. Hvorfor skulle man ikke stole på det jeg siger? Hvorfor er det en skræmmekampagne? Det er mange steder i verden bevist, at man aldrig vil kunne udstede garantier, når det drejer sig om uran og andre kilder til farlig stråling. En løgn bliver ikke til sandhed uanset, hvor mange gange man gentager den. På

grund af at uran og radioaktiv stråling er noget helt specielt, så har man i mange lande helt specifikke regelsæt for omgang med disse stoffer. Det er ikke for at skræmme folk. Der er taget specielle forholdsregler, fordi teknologien kan fejle.

Naalakkersuisuts forsøg på at bagatellisere sagen, og deres forsøg på at overbevise os om at farerne kan fjernes ved at lovgive om dem, er rent udsagt en dumhed.

Jeg vil spørge Siumut, Atassut og Demokraterne direkte, og fordi I kan svare direkte regner jeg også med et svar. Hvis det er rigtigt at man kan eliminere farerne ved uran ved at lovgive om det, hvorfor kan man så ikke også lovgive sig ud af den forurening der f.eks. sker på lossepladser, ved skibenes udslip af olie og anden forurening forårsaget af motoriserede transportmidler? Hvorfor sker der, på trods af at lovgivningen forbyder det, alligevel forurening f.eks. store olieudslip til havs eller til lands? Det er jo fordi at der altid sker noget som man ikke har planlagt. Derfor er råstoflovgivningens forbud mod forurening ikke nogen garanti for at det ikke sker og det er at bilde folk noget ind. Man kan f.eks. ikke lovgive om at der ikke må ske havari med motorerne i joller, også regne med så sker det nok ikke.

Det forholder sig på samme måde med uran, man kan ikke sikre sig imod forurening ved udvindingen, eller at der sker store fejl – uanset hvor meget lovgivning. Derfor er det meget nødvendigt at vi tænker os godt om og at vi som folk finder fælles fodslag. I stedet for at tilfredsstille dem som skynder på os, skulle vi hellere finde ud af, hvordan vi stiller befolkningen tilfreds.

Vi ved alle sammen udmærket at råstoflovgivningen stiller krav om at miljøet ikke må forurenes. Og du medlem af Inatsisartut ved godt at dem som skal udføre miljøundersøgelserne er de samme som har søgt om at udvinde uran. De vil selvfølgelig ikke arbejde med det formål, at deres projekt skal stoppes pga. faren for forurening af miljøet. Sagt med andre ord, så vil de udføre deres undersøgelser for at bane vejen for en udvindingstilladelse.

Dette forslag rummer store risici for at kompromittere vores formål om at sikre landets økonomi for fremtiden. Før vi begår fejl, må der være tid til at bede dem som skynder på os, om at geare lidt ned. Når vi hovedsageligt lever af levende ressourcer, må vi gå frem efter forsigtighedsprincippet og ikke unødigt risikere befolkningens ve og vel.

Der bliver udfoldet store anstrengelser, fordi nogen har behov for at tjene hurtige penge. Man forsøger at træffe store afgørelser meget hurtigt. Men sandheden er, uanset hvornår man måtte give en udvindingstilladelse, så bliver der ikke mistet arbejdspladser. Det vigtigste må være at vi ikke begår fejl og at det sikres at befolkningen kan leve i et trykt miljø, både i naturen og rent politisk.